

**ជីវិតរាប់ពាន់នាក់នឹងត្រូវបំផ្លាញដោយសារទំនប់សេសានក្រោម២៖ ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិល
អន្តរជាតិនានាទាមទាររបាយការណ៍វាយតម្លៃស្តីពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថានថ្មី
សម្រាប់ការប្រកាសជាបន្ទាន់**

ទំនាក់ទំនង៖

Ame Trandem +66 868 82 24 26, ame@internationalrivers.org; International Rivers
 Tek Vannara +855 23 21 44 29, vannara@ngoforum.org.kh; NGO Forum on Cambodia
 Wenhong Xie +66 943 923 710, wenhong@earthrights.org; EarthRights International

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤៖ ថ្ងៃនេះអង្គការសង្គមស៊ីវិលមួយក្រុមដែលមាន [១៨] អង្គការ មកពីប្រទេសកម្ពុជា និងតំបន់មេគង្គ ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មួយជំរុញឱ្យ ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍ គម្រោងនេះ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានថ្មី និងបញ្ចេញ ព័ត៌មានស្តីពីការរៀបចំឡើងវិញនូវគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ នៅខេត្តស្ទឹងត្រែង ប្រទេសកម្ពុជា។ សកម្មភាពនេះគាំទ្រសេចក្តីថ្លែងការណ៍នាពេលថ្មីនេះរបស់បណ្តាសហគមន៍ ដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់ ដែលនៅក្នុងនោះអ្នកភូមិបានបដិសេធមិនប្តូរទីតាំងសម្រាប់គម្រោង នេះ ព្រមទាំងទាមទារឱ្យសហគមន៍មានឱកាសដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្តទៅលើគម្រោងនេះផង។¹

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នេះអំពាវនាវទៅក្រុមអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសុំចេញផ្សាយជា សាធារណៈនូវព័ត៌មានស្តីពីសំណើរៀបចំគម្រោងឡើងវិញបញ្ឈប់ដំណើរការសាងសង់របស់ គម្រោង និងសុំឱ្យអនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានថ្មី ព្រមទាំងអនុវត្តដំណើរការនៃ ការសម្រេចចិត្តសម្រាប់គម្រោងនេះ។ ដំណើរការទាំងនេះត្រូវតែគោរពតាមបទដ្ឋានច្បាប់ជាតិ និង អន្តរជាតិ និងត្រូវមានការចូលរួមយ៉ាងពេញលេញ និងមានអត្ថន័យពីសហគមន៍ដែលប្រឈមផល ប៉ះពាល់។

¹ 3S Rivers Protection Network, Press Release: Phnong Ethnic Villagers in Kbal Romeas and Lao villager in Srekor 1&2 Village Publically Announce: "We Refuse to be Resettled by the Lower Sesan 2 Dam", 29 September 2014.

របាយការណ៍នេះបញ្ជាក់ថា គម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ រួមទាំងការកាត់បន្ថយកម្ពស់ និងការបញ្ចូលវិធានការថ្មីដើម្បីបន្ថយផលប៉ះពាល់ ដូចជារង្វង់អង្កត់ដី តម្រូវទឹកជាដើម ដើម្បីកែសម្រួលច្រកដីល្បាប់ ប៉ុន្តែនៅពុំទាន់មានចេញផ្សាយព័ត៌មានលម្អិតជា សាធារណៈ ឬគ្មានការបញ្ជាក់អះអាងជាផ្លូវការឡើយ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នេះទាមទារអោយអ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោងនិងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បញ្ចេញ ព័ត៌មាន ជាសាធារណៈស្តីពីការចនាគម្រោងឡើងវិញ បញ្ឈប់ការសាងសង់គម្រោង និងធ្វើដំណើរការ វាយតម្លៃបរិស្ថានជាថ្មី ព្រមទាំងធ្វើការសម្រេចចិត្តសារជាថ្មីសម្រាប់ គម្រោងនេះដែលអនុលោម តាមស្តង់ដារជាតិនិងអន្តរជាតិ ហើយរាប់បញ្ចូលប្រកបដោយ អត្ថន័យនូវការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ដែលរងផលប៉ះពាល់។

មិនខ្វល់ថាមានបញ្ហាមិនអាចដោះស្រាយបាន ការងារត្រៀមមុនការសាងសង់ កំពុងតែរំកិលទៅ មុខក្នុងជំហានដ៏ប្រញាប់ប្រញាល់មួយ។ យោលតាមកាលវិភាគរបស់អ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង² ការ សាងសង់ចម្បងនៃទំនប់នឹងចាប់ផ្តើមក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយការបញ្ឈប់ដំណើរការទន្លេត្រូវ បានរំពឹងទុកថានឹងរួចរាល់នៅក្នុងខែជាមួយគ្នានេះដែរ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ថ្ងៃនេះ សង្កត់ធ្ងន់លើក្តីបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងថា របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផល ប៉ះពាល់បរិស្ថាន សម្រាប់គម្រោងនេះគឺមិនបានវាយតម្លៃត្រឹមត្រូវអំពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង សង្គមយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងធំធេងដោយសារទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះនោះទេ រួមទាំងផលប៉ះពាល់ឆ្លងដែន នៅក្នុងប្រទេសជិតខាង ដូចជាប្រទេសឡាវ ថៃ និងវៀតណាម។ គម្រោងនេះក៏មិនបានឆ្លុះបញ្ចាំង អំពីការព្រួយបារម្ភរបស់បណ្តាសហគមន៍ទាំងនោះដែរ ព្រោះដំណើរការនៃការវាយតម្លៃនោះពុំបាន ធានាឱ្យមានការចូលរួមពេញលេញនិងមានអត្ថន័យពីសំណាក់អ្នកភូមិដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ទេ។ លើសពីនេះទៀតនោះ របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានដែលមានស្រាប់ នោះគឺផ្អែកលើផែនការមុនៗសម្រាប់គម្រោងនេះ ហើយមិនបានបញ្ចូលការវាយតម្លៃណាមួយអំពី ការផ្លាស់ប្តូរការរៀបចំជាថ្មីនៃគម្រោងនេះទេ។

² See Yunnan Lancang International Energy Limited, 'Se San 2 hydropower dam and powerhouse concrete riverbed construction tender prequalification notice', 2014-4-8, available at: www.chinapower.com.cn/bussiness/viewbidinfo.asp?bidid=10146314&bidtype=%D4%A4C9F3CD%A8B8E6.

លោកស្រី Ame Trandem នាយកកម្មវិធីអាស៊ីអាគ្នេយ៍នៃអង្គការទន្លេអន្តរជាតិនិយាយថា "របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានបច្ចុប្បន្ននេះ ខកខានមិនបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌច្បាប់ទេ ព្រោះវាបានពិនិត្យតែលើផលប៉ះពាល់មួយផ្នែកនៅជុំវិញការដ្ឋានគម្រោងតែប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់ធំធេងផ្សេងទៀត ដែលត្រូវធ្លាក់ទៅលើបណ្តាសហគមន៍ដែលរស់នៅខ្សែទឹកខាងលើនិងខាងក្រោមនៅតាមទន្លេសេសាន ទន្លេស្រែពក និងទន្លេសេកុង ទន្លេមេគង្គ និងបឹងទន្លេសាបទេ"។ "ការសិក្សាថ្មីៗនេះ បានវាយតម្លៃថា មានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរណាស់ រួមទាំងការធ្លាក់ចុះជីវមាសត្រី៩,៣% នៅទូទាំងអាងទន្លេមេគង្គទាំងមូល និងការកាត់បន្ថយលំហូរដីល្បាប់ដែលបង្កវិនាសកម្មដល់ការទទួលស្បៀងអាហារ អាហារូបត្ថម្ភ និងប្រភពនៃការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ប្រជាជនរាប់រយរាប់ពាន់នាក់នៅក្នុងតំបន់"។

លោកតីក វណ្ណារ៉ា នាយកប្រតិបត្តិនៃវេទិកាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជានិយាយថា៖ "រហូតមកដល់ពេលនេះ បណ្តាសហគមន៍ដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់នៅមិនទាន់ទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីផលប៉ះពាល់ដែលមកពីគម្រោងនេះ និងនៅមិនទាន់ទទួលបានផែនការតាំងលំនៅថ្មីនៅឡើយ ហើយនៅពុំទាន់មានឱកាសបានលើកឡើងនូវការព្រួយបារម្ភរបស់ពួកគាត់ដើម្បីឲ្យគេយកទៅពិចារណានៅក្នុងការសម្រេចចិត្តអំពីគម្រោងនេះនៅឡើយ"។ "ជាពិសេសប្រជាសហគមន៍នៅក្រៅតំបន់អាងទឹកដែលកំពុងរស់នៅខ្សែទឹកខាងលើ និងខាងក្រោមនៃគម្រោងនឹងប្រឈមផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរនៅលើវិស័យផលផលនៅក្នុងមូលដ្ឋាន និងការចិញ្ចឹមជីវិត ប៉ុន្តែពួកគាត់មិនត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ ឬបានទទួលសំណើផ្តល់សំណងណាមួយឡើយ"។

នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍នាពេលថ្មីៗនេះទៅកាន់ "គណៈកម្មការរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលមានតួនាទីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃគម្រោងទំនប់សេសានក្រោម២" អ្នកភូមិមកពីភូមិក្បាលរមាស និងភូមិស្រែគរ ដែលបិតនៅក្នុងតំបន់អាងស្តុកទឹក បានជំទាស់ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី និងបដិសេធមិនព្រមផ្លាស់ប្តូរទីតាំងទេ។ ពួកគាត់ជំរុញឱ្យអនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃជាថ្មីអំពីផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះ និងសុំឲ្យមានឱកាសសម្រាប់សហគមន៍ដើម្បីចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃការវាយតម្លៃនេះ។

Maureen Harris ទីប្រឹក្សាច្បាប់ប្រចាំអង្គការ EarthRights អន្តរជាតិបានលើកឡើងថា៖ "ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីទន្លេសេសានក្រោម២នេះ ខ្វះគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព ហើយបង្ហាញឲ្យឃើញថា ផ្ទុយនឹងច្បាប់ជាតិនិងអន្តរជាតិ"។ តាម «បទដ្ឋានច្បាប់កម្ពុជានិង

ចិន និងវិធីអនុវត្តល្អបំផុត តម្រូវឱ្យមានការសិក្សាគោលបំណងយ៉ាងល្អិតល្អន់ពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់ទាំងអស់ដែលអាចកើតមានមុននឹងសម្រេចចិត្តណាមួយដើម្បីបន្តដំណើរការគម្រោងព្រមទាំងតម្រូវថា ការកែប្រែគម្រោងជាក់ស្តែងក៏ត្រូវអនុវត្តដំណើរការដូចគ្នាសម្រាប់ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ និងការចូលរួមជាសាធារណៈ"។

ព័ត៌មានអំពីប្រវត្តិ

ទំនប់វារីអគ្គិសនីទន្លេសេសានក្រោម២មានទីតាំងស្ថិតនៅខាងក្រោមត្រង់ចំណុចប្រសព្វទន្លេធំសេសាន និងដៃទន្លេស្រែពក និងមានចម្ងាយប្រហែល២៥គ.ម.ពីទន្លេមេគង្គ។សកម្មភាពមុនពេលសាងសង់បានចាប់ផ្តើមរួចទៅហើយ។ ការសាងសង់សំខាន់នៃទំនប់នឹងចាប់ផ្តើមនៅក្នុងខែមករាឆ្នាំ ២០១៥ ហើយការបញ្ចប់ដំណើរការរបស់ទន្លេ ត្រូវបានសន្មត់ថានឹងចប់សព្វគ្រប់ក្នុងខែជាមួយគ្នា។ យោងតាមផែនការនៃគម្រោងនេះ ការសាងសង់សំខាន់នឹងមានរយៈពេល៣៥ខែ។ ទំនប់សេសានក្រោម២ កំពុងតែត្រូវបានអភិវឌ្ឍដោយក្រុមហ៊ុនវិយោគចិន ក្រុមហ៊ុនកម្ពុជានិងវៀតណាម រួមទាំង China's Hydolancang International Energy Co. Ltd និង Cambodia's Royal Group ។ នៅពេលសាងសង់រួចរាល់ ទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះនឹងមានកម្ពស់ប្រមាណ៧៥ម និងមានប្រវែង៨គម បង្កើតបានអាងទឹកទំហំ៣៣.៥៦០ ហិកតា ដោយផលិតថាមពលអគ្គិសនី មានកម្លាំង៤០០មេហ្គាវ៉ាត់។ ប្រជាជនជាង៥០០០នាក់ដែលភាគច្រើនជាជនជាតិដើមភាគតិចនឹងត្រូវបង្ខំឱ្យផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ប្រសិនបើ ទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះដំណើរការ។